

Таке взаємовигідне співробітництво між державою та приватними інвесторами має назву державно-приватне партнерство. Основною формою прояву такого партнерства в дорожньому господарстві є концесія.

В результаті реалізації інвестиційних проектів будівництва та реконструкції автомобільних доріг, соціально-економічні ефекти має кожен з учасників такого проекту, а саме: держава, концесіонер, користувачі, бенефіціари, які знаходяться на придорожній території.

У випадку, коли фінансування дорожніх робіт здійснюється лише за державні кошти, держава може отримати наступні види соціально-економічних ефектів: від зниження втрат від зменшення кількості ДТП; від створення робочих місць на період проведення дорожніх робіт; від повернення коштів, вкладених на проведення дорожніх робіт через податки; від збільшення податкових надходжень до бюджету за рахунок додаткового прибутку перевізників від зростання обсягів транспортування; від збільшення податкових надходжень до бюджету за рахунок збільшення транзитних та туристичних перевезень. У випадку, коли фінансування дорожніх робіт здійснюється на концесійній основі, держава додатково може отримати наступні економічні ефекти у вигляді: концесійних платежів з моменту отримання доходу від дороги; зменшення фінансового навантаження на державний бюджет, шляхом відсутності необхідності фінансування експлуатаційного утримання дороги протягом всього терміну дії концесії. Таким чином, можна зазначити, що при реалізації інвестиційних проектів будівництва та реконструкції автомобільних доріг держава має можливість отримувати достатньо значний кумулятивний соціально-економічний ефект, однак для цього необхідно удосконалити законодавчу базу, забезпечити належне фінансування, здійснити реформування системи управління дорожньої галузі.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Дмитрієв І.А., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасні умови господарювання, які характеризуються значним ступенем самостійності функціонування суб'єктів підприємницької діяльності, а також широким впровадженням ринкових відносин у процес взаємодії всіх виробничо-господарських систем, викликають необхідність більш повного і ефективного використання наявного потенціалу підприємництва з метою підвищення рівня економічного розвитку суспільства в цілому.

Досягнення зазначеної мети залежить, в першу чергу, від трьох найбільш важливих компонентів: речових умов виробництва, особистісних умов виробництва (освітнього і культурного рівня працівників) і їх об'єднання в процесі праці.

При цьому особливо зростає роль особистісного фактора у взаємодії з речовими факторами виробництва – людського капіталу.

Людський капітал має ряд особливостей. Він не розвивається сам по собі, а вимагає вкладення коштів – здійснення інвестування, причому, не тільки інвестування «ззовні» (здійснюваного роботодавцями і державою), а й безпосереднього інвестування самим власником людського капіталу.

Головною метою вкладень у людський капітал, з точки зору людини, є збільшення особистісного доходу, що має стати закономірним завершенням вкладення коштів в освіту, професійну підготовку, здоров'я, культуру. Особистісний розвиток вимагає значних витрат часу і матеріальних ресурсів, але потім, подібно фізичному капіталу, він забезпечить людині вищі і стабільніші доходи. Таким чином, ефективність інвестування в людський капітал має на увазі не тільки отримання певних «дивідендів» його власником у вигляді досвіду, професіоналізму, високої кваліфікації, а й матеріальну віддачу від нього (заробітна плата, прибуток, доходи в цілому).

Ефективність інвестування в людський капітал є необхідною умовою формування конкурентоспроможної економіки країн з ринковою економікою.

Особливо це важливо для України в процесі розвитку ринкових відносин, де визначальна роль належить підприємницькій діяльності, так як на всіх рівнях управління в нашому суспільстві все ще не відбулася переорієнтація пріоритету з матеріально-речового фактора економічного розвитку до людського фактору (людського капіталу, інтелектуального капіталу тощо).

Аналіз ефективності інвестування в людський капітал повинен включати як оцінку втрат (реальних і/або альтернативних) від інвестицій в людський капітал, так і оцінку очікуваних вигод (рис. 1).

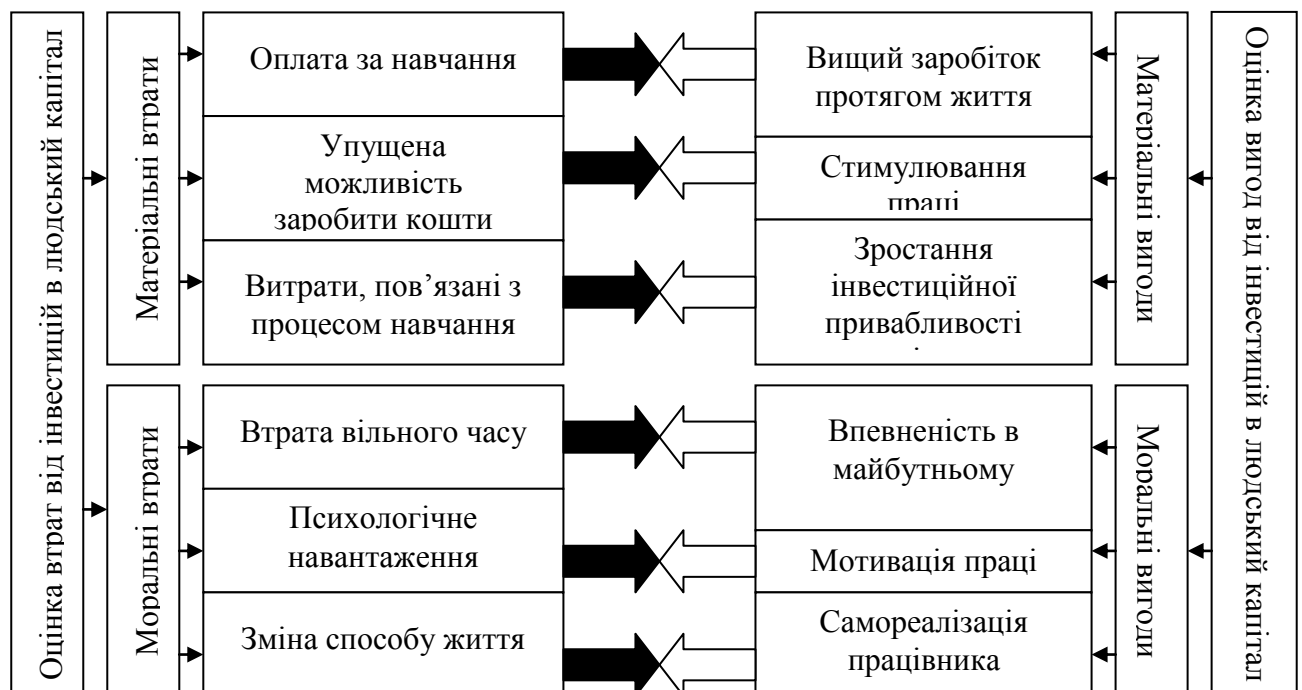

Рисунок 1 – Теоретична модель оцінки ефективності інвестування в людський капітал (побудовано автором на основі даних [1])

Як бачимо з рис. 1, витрати, пов'язані з інвестуванням в людський капітал, умовно можна розділити на матеріальні і моральні.

Відповідно, і вигоди від інвестування в людський капітал будуть матеріальними і моральними. Матеріальні вигоди можна розрахувати, а моральні вигоди оцінити досить важко з огляду на індивідуальні особливості кожної людини. Отримання вигод відбувається з певним часовим лагом, що є стримуючим фактором для інвесторів, які прагнуть інвестувати і практично відразу ж отримати свої «дивіденди».

Даний аналіз ефективності інвестиційних проектів щодо розвитку людського капіталу може використовуватися всіма суб'єктами інвестування. Але результати розрахунків не будуть точними і єдиними для всіх.

Тому слід відрізнити завдання економічної оцінки людського капіталу та інвестицій в нього, з одного боку, і завдання створення організаційно-економічних і соціальних умов для його ефективного використання, з іншого боку.

Література:

1. Соціально-економічні проблеми та перспективи розвитку підприємницької діяльності: монографія. – Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, ЛТД», 2006. – 430 с.

ENTERPRISE INVESTMENT ATTRACTIVENESS

*Iaroslava Levchenko, lecture
Kharkov National Automobile and Highway University
Dr. Andrius Puksas
Mykolas Romeris University, Lithuania*

The modern economy is characterized by global processes indicating its crisis state. This period is considered the most favorable for restructuring the activities, which is connected with the systemic factors of influence of investment activity. Competitiveness of industry and the whole country depends on the competitiveness of enterprises.

Competitiveness is the base of the European Union economy. Fluctuations in economic activity forced business to change traditional methods of organization and management, and to search for new tools, knowledge, resources and competences in order to strengthen its position and to ensure the competitiveness of the enterprises. In this regard, scientists pay special attention to a fairly new concept – investment attractiveness.

Let's start scientific work on this problem by considering the concept of "investment attractiveness". L. L. Igonina considers that conditions of carrying out the investment process in the market economy take specific forms, which reflects the peculiarities of the interaction of subjects of investing in the system of market relations: availability of a significant, with a diversified by forms of ownership,